

SINTEF med nye råd for utforming av grunnskoler

Juni 2024

Skolebygg bør være for alle generasjoner. Slik kan de bli del av en bærekraftig stedsutvikling. Dette er budskapene i SINTEFs råd for nye skolebygg.

Rådene skal sikre at skoleanlegg planlegges og bygges til beste for lokalmiljøet.

Grunnskoler er viktige offentlige institusjoner og et skoleanlegg bør utgjøre kjernen i lokalmiljøet, hvor alle kan delta. Anleggene har en viktig rolle i bærekraftig stedsutvikling, og for å nå målet om et inkluderende, tilgjengelig og levende lokalmiljø.

Skoleanlegget bør også kunne brukes utenfor skolens åpningstid.

Ved plassering av skoler bør kommunen prioritere sentrumsutvikling. De bør undersøke hva skolen og tilhørende anlegg som flerbrukshall og svømmehall kan tilføre et sted, og hvordan det kan skapes sambruk med andre offentlige og private funksjoner i tettsteds- og byutvikling. Det sier arkitekt og seniorrådgiver Luise Schlunk i SINTEF.

Man bør også legge til rette for trygge gang- og sykkelforbindelser for elevene, understreker hun.

Funksjoner og arealer

SINTEF har nå publisert to nye anvisninger.

Byggforskserien 342.205 Grunnskoler - Planlegging og utforming beskriver overordnede hensyn ved planlegging og utforming av grunnskoler, 1.–10. klasse.

Den omhandler blant annet stedsutvikling, identitet og sambruk, planlegging og programmering, plassering på tomt, trafikksikkerhet og parkering, samt materialer og innredning.

Byggforskserien 342.207 Grunnskoler -Funksjoner og arealer beskriver ulike arealer i grunnskolen og hvordan de kan plasseres i forhold til hverandre, blant annet:

- Fellesarealer og spesialutstyrte læringsarealer, som er den mest offentlige sonen. Arealene kan også brukes av lokalsamfunnet og brukere utenfra.
- Det generelle læringsarealet (elevenes hjemmeområde), som er en mindre offentlig sone og består av klasserom, grupperom, torg og garderober.
- Administrasjon og lærerarbeidsplasser

– I tidlig fase av prosjektet er det viktig å bli enige om samspillet mellom skolens ulike arealer og hvilke funksjoner som bør plasseres nær hverandre og atskilt fra hverandre. Det er ikke mulig å oppnå nærhet mellom alle funksjoner, og man må bestemme hva som er viktigst i hvert enkelt prosjekt, sier Schlunk.

Begge anvisninger bør leses sammen.

Skolen som sosial arena

Samlokalisering og sambruk av skolens arealer med andre brukere kan skape en sosial arena der mennesker i alle aldre opplever et stimulerende fellesskap og blir kjent med hverandre. Derfor bør anlegget legge til rette for uformelle møter mellom barn og voksne. Hvert skoleprosjekt bør vurderes med hensyn til sambruk og samlokalisering med andre funksjoner. Det kan gi bedre ressursutnyttelse for flere virksomheter. For at samarbeidet skal lykkes, er det viktig med god planlegging og klare avtaler mellom skolen og eksterne brukere, sier Schlunk.

Tidlig i prosjektet bør man kartlegge omfanget av rom som skal benyttes av kulturskolen, korps og andre brukere, samt hvilke akustiske tiltak som er nødvendig i disse rommene. Konkrete behov når det gjelder antall lagerrom, størrelser og plassering avklares i planleggingsfasen i dialog med representanter for nærmiljø, kultur og idrett.

Viktig brukermedvirkning

I starten av et skoleprosjekt bør det også avklares hvem som skal være med i en brukermedvirkningsprosess.

I arbeidet med programmering av arealer og funksjonsbehov er det viktig å få fram kunnskap, behov og vurderinger om utformingen fra skolens ulike brukergrupper, sier Schlunk.

Les Byggforskserien 342.205 Grunnskoler – Planlegging og utforming [her](#)

Les Byggforskserien 342.207 grunnskoler – Funksjoner og arealer [her](#)